

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-ilor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Cu ocaziunea noului an judecătoresc, DREPTUL care intră în al 53-lea an de existență, urează abonaților și colaboratorilor săi un an bun de activitate fecundă și stăruitoare.

Ion N. Stambulescu. — Probleme de ordin constituțional.
Dim. G. Maxim. — Considerațiuni asupra § 6, art. 7 al noiei legi privitoare la naționalitatea română din 1924.

Jurisprudența Română. — Înalta Curte de Casație și Justiție, secția I. — Timbru și înregistrare. — Recurs în Casație. — Plata taxei speciale și amendă.

(Paulina N. Chirițescu ș. a. cu P. Alexandrescu).

Secția II. — Parte civilă. — Hotărâre achitătoare. — Recurs în Casație.

(Colonel T. Dragu cu C. Podoleanu și alți).

Secțiunea III. — Perimare. — Moratoriu. — Întreruperea termenului.

(Uniunea Obștilor și Coperativelor agricole cu Hans Herzoc).

Curtea de Apel din București, secția III. — Mărci de fabrică — Proprietate. — Denumire intrată în domeniul public.

(Societatea în comandită E. Waillant & Cie, cu Ilie Brădeanu).

PROBLEME DE ORDIN CONSTITUȚIONAL

Articolul 103 din noua constituție hotărăște că numai Curtea de Casație în secții-uite are cădere a judeca constituționalitatea legilor, și a declara inaplicabile pe acelea, care sunt contrarii constituției.

Întrebarea ce se pune este, în ce mod poate fi sezisată Curtea de Casație, spre a decide asupra constituționalității unei legi.

Se poate admite, ca această curte să fie sezisată direct de oricine ar pretinde că o lege votată este neconstituțională, adică fără ca să fie vreun proces pendent, cu ocazia judecării căruia să se susție, că legea a cărei aplicare se cere a se face, este neconstituțională?

La această întrebare răspunde atât finalul aliniatului întâi al articolului 103, care hotărăște că judecata asupra neconstituționalității legilor se mărginește numai la cazul judecat, precum și discuțiunile ce au avut loc cu ocazia votării acestui text constituțional.

Mai întâi textul articolului 103 însuși spune că numai în cazul judecat, are aplicație soluția dată de Casație; adică trebuie să fie o judecată, o instanță

contencioasă începută între părți, cu ocazia judecării cărei pricină, să ridică chestia neconstituționalității unei legi, a cărei aplicare se cere.

De altfel ar fi și nerațional ca cineva care nu s'ar găsi în proces, să ceară Casației a decide dacă o lege este sau nu constituțională, pentru că ne fiind proces nu e loc a se da de justiție vre-o soluție, conform principiului de drept, că instanțele judecătorești nu dau consultații de drept; ele nu fac discuție de principii, în mod inutil, adică care nu are aplicație la o speță anume determinată, și bine precizată prin concluziile părților din proces.

Astfel fiind este o imposibilitate ca Curtea de Casație să poată da o decizie, prin care să hotărăscă că o lege este sau nu constituțională, după cererea unei persoane, care în vederea unui proces, ce ar voi să întenteze, dar n'a intentat încă, dorește a avea un răspuns la chestia constituționalității, ce mai târziu ar avea intenția a ridica.

Această soluție mai rezultă și din considerația că legiitorul constituant hotărăște, prin articolul 103, că numai Casația în secții-uite poate judeca constituționalitatea legilor; de unde rezultă în mod indiscutabil că judecătorii de la celelalte instanțe, n'au căderea a pipăi constituționalitatea unei legi, ceea ce presupune că e vorba de un proces pendent la acea instanță.

În fine, cu ocazia votării articolului 103, s'a spus și repetat, atât la Senat cât și la Cameră, că numai dispoziția din constituția referitoare la un caz concret, adică un caz dedus justiției, un caz în litigiu, poate fi declarată neconstituțională; așa că puter a judecătorească nu are cădere a face declarația de neconstituționalitate a unei legi, de cât în limitele deduse prin procesul pendent, și cu aplicația numai la părțile în procesul ce i se supune.

Se poate însă întâmpla ca partea care pretinde că o lege este neconstituțională, și ca atare invoacă formal prin recursul său, un asemenea motiv să invoace și alte motive de casare de pur drept, de drept ordinar, nu de drept constituțional.

Așa de exemplu cazul unui recurent, care susține prin motivele de casare, că rău instanțele fiscale 'au supus la un impozit global pe venit, în calculul căruia a pus și venitul rentei de stat, adică a împrumutului de la 1920, rentă care e declarată scutită de orice impozit; că deci au interpretat greșit textele de lege, care înființează acest impozit; adăugând că în caz că s'ar decide, că legea a fost bine interpretată, atunci invocă neconstituționalitatea acelei legi. — Secțiile-unite judecă mai întâi?

Și nu e numai o speță imaginară ce facem, căci în realitate o asemenea problemă s'a pus, adică dacă secția simplă, în fața căreia se găsea un recurs astfel motivat, are cădere să judece mai întâi motivele de pur drept, de drept ordinar, și numai în caz că ar decide că legea impozitelor fusese bine interpretată, e loc a se trimete pentru motivul de neconstituționalitate la secțiile-unite; sau se poate argumentând, că chestia constituționalității primează, să se trimeată mai întâi afacerea la secții-unite, rămânând să se judece pe urmă celelalte motive de drept comun.

Soluția cred că nu face dificultate odată ce este admis ca bine stabilite principiile mai sus expuse, și în a după ce va fi recunoscut că secțiile-unite ale Curții de Casație, nu pot fi convocate legalmente, de cât. în cazurile excepționale, deci limitativ arătate, după cum rezultă din toate textele legii de organizare a Inaltei Curți, care arată în ce anume cazuri secțiile-unite sunt chemate a da soluții.

Argumentul ca constituționalitatea primează nu e exact; căci pentru a putea decide dacă o lege este sau nu constituțională, trebuie mai întâi să se hotărască dacă acea lege are existență, și ce anume dispune ea, adică să se stabilească interpretarea ei pe punctul în discuție; și numai după ce o asemenea interpretare e dată, se poate vorbi despre neconstituționalitatea aia legii.

Prin urmare în cazul că s'a format și motive de drept pur, primează de sigur a se ști care e adevărata interpretare a legii, lucrare care desigur e de competența secției simple; deci nu e posibil a se trimete procesul la secții-unite, înainte ca secția simplă să decidă, dacă vre-o eroare s'a comis în interpretarea legii; și numai în cazul că ar stabili, că interpretarea dată e cea legală, e loc deci în subsidiar, cum de altfel forțat se presintă un asemenea motiv, a se examina de secțiile-unite constituționalitatea acestei legi.

Această soluție reese și mai evident dacă se reflectează, că e posibil ca secția simplă, să judece că interpretarea dată de instanțele de fond a fost greșită, deci să caseze decizia, în care caz recurentul fiind

satisfăcut, numai e loc a fi inutil reunite toate secțiile Casației.

De altfel în toate țările Curțile de Casație au adoptat norma prudentă, de a se feri pe cât posibil de lucrări inutile; ca de exemplu de a pune principii de drept prea largi, prea generale; din cauză că se expun, ca soluțiile date să nu cadreze, în aplicația lor, la alte spețe; ceea ce le-ar pune în situația de a reveni prea des asupra principiilor de drept puse mai înainte, reveniri ce nu sunt de natură a mări prestigiul acestor curți.

Ion N. Stambulescu

Procuror General la Curtea de Casație.

CONSIDERAȚIUNI

asupra § 6 art. 7 al noiei legi privitoare la naționalitatea română, din 1924

„Duarum civitatum civis esse
nemo potest”
Cicero, „Pro Balbo” § 11, 28.

1). Principiul „*multarum civis civitatum nemo potest*” în raport cu regulile privitoare la schimbarea naționalității. 2). Perderea cetățeniei după dispozițiunile varii legislative a statelor europene. 3). Condițiunile introduse de unele legiuri pentru înlăturarea dificultăților ivite la naturalizare. 4). Aliniatul 6 art. 7 din legea română a naționalității impune condiții care înlătură posibilitatea naturalizării supușilor greci, sârbi sau elvețieni. Necesitatea luării unei soluțiuni față cu greutățile ce se întâmpină de Comisiunea de naturalizare în aplicațiunea zisului aliniat. Propunerea de a se găsi suficientă declarația de manifestare de voință a primirii naționalității române și perderea celei vechi, prescrisă de al. 2 al art 7 din lege. Regulele formulate de Institutul de drept internațional cu privire la schimbarea de naționalitate! 5). Textul propus în Senatul francez în discuțiunea aceiași cestiuni. Necesitatea încheierii de tratate internaționale în precizarea condițiilor reciproce de naturalizare. Pedica legislativă a naturalizării supușilor ruși. Indesirabilii și cei cari merită ocrotire.

1). Dacă ne referim la principiul ce am formulat, că ori ce om trebuie să aibă o patrie, o naționalitate, implicit resare ideia că nimeni nu poate să aibă în acelaș timp două naționalități diferite. După cum zice Bluntschli: „naționalitatea mai geloasă, de cum ar fi o societate comercială sau civilă, nu admite împărțeala ea reclamă fiecărui cetățean întreaga sa activitate, întreg devotamentul său; ea îi absoarbe personalitatea sa întreagă”¹⁾. Numai la Ateneni, în timpul lui Cicerone, majoritatea provinciilor grece-

1) Bluntschli, „Droit international codifié”, 373.

admiteau dreptul de cetățean supușilor străini cari nu perd seră încă naționalitatea de origină, aceștia putând fi în același timp *multarum civis civitatum*, dar, în urmă mai toți legiuitorii și mai cu seamă cei moderni au căutat să înlăture dualismul în naționalitate, pe care îl cred ca o situație anormală și cu consecințe foarte supărătoare¹⁾.

Dealtmintelea, prin natura lucrurilor, este imposibil ca aceeași persoană să fie în același timp cetățean a două state diferite, pentru că cetățenia încumbând datorii însemnate, ca cea a serviciului militar, drepturi politice, și chiar dreptul de a deține o parte din suveranitatea Statului, prin ocuparea unei funcțiuni publice, când cetățeanul este chemat, s'ar putea întâmpla ca cel cu două naționalități să se găsească la un moment dat în conflict de interese ale ambelor națiuni din care face parte, și astfel să fie pus în situațiunea stranie de a vota, ca ales al națiunii, război contra Statului a cărui naționalitate o posedă în același timp și care l'ar chema în serviciul militar. Și, apoi, dificultățile ar fi numeroase chiar sub raportul intereselor private, căci fiind constant că starea și capacitatea persoanelor în acest domeniu sunt guvernate după legea națională, nu s'ar ști care anume din legislațiunile celor două state ar trebui să fie aplicate în cazurile frecvente în care ar fi vorba de statut personal.

Totuși, dacă sunt legislațiuni care admit pierderea naționalității de origină prin naturalizarea obținută în alt stat, sunt unele care nu o admit sau o subordonează unor condițiuni severe, prescriind aproape o legătură perpetuă a supușilor de țara de origină.

2). Din examinarea diferitelor legiuiri a statelor a căror supuși adresează cereri de naturalizare comisiunii speciale, ce funcționează la Ministerul justiției, și din care am onoare a face parte, deducem că sub raportul pierderii naționalității, ele pot fi împărțite în patru clase: 2)

a) *Germania, Belgia, Italia, Austria și Ungaria*, care admit pierderea naționalității, prin simplul fapt al dobândirii unei supușenii străine; cele două din urmă cerând și demiterea de naționalitatea de origină. (§ 18—24 al legii germane din 1913; art. 11 § 2 cod. civ.; § 4 al legii austriace din 21 dec. 1867; și art. 23 și 31 al legii ungare³⁾ din 1879; art. 17 cod. civ. belg.).

1) *Weiss*, „Droit international privé”, I pag. 25. *Foleville* „Naturalisation”, pag. 281.

2) Aceste relațiuni mi-au fost puse la dispozițiune, din dosarele Comisiunii de naturalizare, prin buna voință a d-lor *Ispasiu și Panaiador*, director general și șef de birou, în Ministerul justiției, cel întâi secretar și al doilea ajuter al sus zisei Comisiuni.

3) În Ungaria naturalizarea are valabilitate în caz de absență 10 ani, în afară de frontieră, căci altfel pierderea cetățeniei are loc prin demitere ce se acordă după oarecare condițiuni de autoritatea competentă.

b) *Franța, Bulgaria și Polonia* care admit pierderea naționalității în urma primirii unei cetățenii străine, dar care pentru persoanele obligate a servi în armată subordonează acceptarea naturalizării la un stat străin aprobării Ministerului de război, fără care aprobare sunt socotiți neliberi de cetățenia bulgară sau polonă (art. 11 al legii polone din 1920; art. 17 § 1 al legii bulgare din 1903, modificată în 1911; art. 13 leg. franc. din 1889).

c) *Jugo-Slavia și Grecia*, care pentru admiterea cetățeniei străine, supun solicitatorii unor formalități. După legea sârbă pentru admiterea cetățeniei străine, solicitatorul trebuie înainte de toate să stăruiască ca să-și procure un certificat dela autoritățile străine competente, constatător că dânsul fără nici o îndoială va fi primit în cetățenia străină, imediat ce capătă autorizația necesară de a renunța; și apoi, cu acest certificat și cu toate dovezile asigurătoare că el și-a îndeplinit toate îndatoririle și obligațiunile atât către stat cât și către comuna sa, familie, societate și ceilalți conlocuitori, sau că a făcut tranșacție cu aceștia, se va adresa pentru aceasta cu cerere prefectului de județ. După legea greacă pierderea cetățeniei este supusă autorizării guvernamentale, astfel că guvernul după ce va fi apreciat cazurile concrete ce i se supun, acordă sau nu autorizație, fiind refuzată dacă solicitantul n'a îndeplinit îndatoririle serviciului militar sau e urmărit pentru delict sau crimă. (art. 44 § 7 al legii sârbe din 1920 și art. 23 al legii grece din 1913).

d) *Republicele sovietice ruse* prevăd în legislațiunile lor că pierde cetățenia: 1) Persoanele care au stat în străinătate mai mult de cinci ani și care n'au primit pașapoarte până la 1 Iunie 1922, termen care nu se extinde asupra țărilor ce n'au un reprezentant sovietic și în care termenul va fi stabilit după numirea reprezentantului. 2) Persoanele care au plecat din Rusia după 7 Noembrie 1917, fără autorizarea autorităților sovietice. 3) Persoanele care au venit ca voluntari în armatele ce au luptat contra autorității sovietice sau a făcut parte din vre-o organizare contrarevoluționară și 4) Persoanele aflate în străinătate și care, în termenul menționat mai sus, nu s'au înregistrat la reprezentanțele sovietice.

3). Diferențe fundamentale sunt dar sub raportul regulelor pierderii naționalității în legislațiunile ce am enumerat, căci dacă după cea mai mare parte din ele ocuparea unei naționalități străine este suficientă; unele subordonează această pierdere autorizării prealabile a guvernului țării de origină, neadmisibilă în caz de neîndeplinire a serviciului militar, altele cer condițiuni și mai riguroase impunând candidatului la cetățenie dovada că va fi naturalizat străin imediat ce capătă autorizația necesară de a

renunța, și, în fine, sunt legi care permit guvernului de a-l ține pe individ într'o legătură perpetuă de naționalitate.

În aceste împrejurări, se întâmplă ca supuși a unor state să contracteze naturalizare a altei naționalități fără ca să se fi rupt cu totul prima legătură, în cât același individ să poată fi reclamat în același timp de două patrii diferite.

Pentru a înlătura aceste deficiții mai multe legiuri au introdus între condițiunile naturalizării și aceia care subordonează schimbarea naționalității rupturii legăturii cu țara de origină sau cel puțin înlăturarea condițiunii privitoare la autorizarea guvernului țării de origină, care provoacă formalități deficiente, foarte cu greu de îndeplinit.

Astfel, *legea engleză* din 1870 admite pierderea naționalității prin declarație autentică făcută înaintea judecătorului (art. 7 § 3 al legii). Totuși asemenea declarație n'are valoare de cât numai dacă și legea țării de origină a declarantului o consideră ca eficace ¹⁾.

Legea sveciană din 1876, modificată prin cea din 1903 (art. 6 și 7), cere renunțare expresă pentru schimbarea naționalității, în următoarele trei condițiuni: a) de a-și schimba domiciliul din țară; b) de a fi capabil după legea țării în care voeste să devie cetățean; și c) de a fi câștigat sau de a fi asigurat că câștigă în o altă țară naționalitatea pentru el cât și pentru soție și copii săi ²⁾.

Noul legiuitor din 1924 a introdus dispozițiunea aliniatului 6 al articolului 7, după care între condiții să cere solicitantului la naturalizare: «să fi pierdut naționalitatea străină sau să o piardă, potrivit legilor țării sale, prin efectul dobândirii naționalității române».

Neapărat că această măsură a fost luată în interesul înlăturării dublei naționalități. Dispoziția luată prin proiectul ministerial a rămas în lege.

Am studiat pe larg dispozițiunea acestui aliniat sub raportul inconvenientului ce presntă pentru solicitantul străin la cetățenia română, care în aplicarea ei textuală devine „heimathlos“, în intervalul de timp ce se strecoară de la predarea cererii de naturalizare și până la publicarea decretului în «Monitorul Oficial», arătând că dacă nu s'ar adăuga aliniatul ce l'am propus, în înlăturarea acestui inconvenient, nu putem în tot cazul interpreta acest text în sensul demiterii de naționalitatea străină chiar din momentul declarațiunii autentice de lepădare, ci după cum a lămurit și d. Ministru al justiției în Camera deputațiilor, numai pur și simplu ca dovadă cum că străi-

nul, care cere la noi naturalizarea, în cazul în care va dobândi naționalitatea română, el nu va fi considerat în țara lui de origină ca național acelei țări ¹⁾.

Ne rămâne acum de examinat dacă condiția cerută de lege prin aliniatul menționat nu aduce împedici la naturalizare solicitanților străini a căror legi naționale prevăd legătura perpetuă de naționalitate sau supun actul naturalizării obținerii autorizării guvernamelele locale, după îndeplinirea unor anumite condițiuni, cum sunt legile sârbă, greacă și elvețiană și precum glăsuia și dispozițiunea categorică a vechii legi ruse din timpul imperiului ²⁾.

Negreșit că față cu zisele dispozițiuni legislative solicitanții greci, sârbi sau elvețieni vor fi în impas, pentru că ei nu vor putea obține naturalizarea română, din cauză că autoritatea română nu le va putea da garanțiile cerute de legile lor naționale spre a se degaja de naționalitatea de origină. Și, în realitate, cum ar putea autoritatea română să dea asigurare că solicitantele grec, sârb sau elvețian va fi primit cu certitudine în cetățenia română imediat ce va obține autorizarea guvernamentală a țării sale de-a renunța?

Comisiunea de naturalizare are deficiții în resolvirea acestor chestiuni de drept internațional privat; și credem că legiuitorul va da o soluțiune cu ocaziunea rezolvirii și altor lacune ce se vor ivi în practică. În impasul în care se află chestiunea, legiuitorul poate lua una din soluțiuni: sau a înlătura posibilitatea naturalizării pentru străinii a căror lege de origină le aduce o atare pedică, după cum a făcut legea din 27 Ianuar 1878 a ducatului de Luxemburg, care, prin articolul 2 prevede că: „naturalizarea nu poate fi acordată străinilor dacă nu este în acord cu obligațiunile ce au a îndeplini către statul cărui aparțin, și că ar putea da loc la conflicte legislative“, sau, în evitarea unor atare conflicte, să prevadă prin un text formal, după cum a făcut legea suedeză, ca suficientă declarația prescrisă de al. 2 art. 7 din legea română, care cere solicitanților declarație autentică de manifestare de voință de a deveni român și de lepădare a cetățeniei străine ³⁾.

Sub raportul schimbării de naționalitate Institu-

1) „Expunerea de motive, Rapoarte și debaterile Adunărilor leguitoare“, 1924, pag. 291,

2) „Ca să poată un supus rus eși din supușenia rusă, zice art. 7 al legii stărei sociale 1899, fără a se expune la pierderea averii sau cel puțin la pierderea drepturilor sale personale asupra acestia, trebuie să aibă autorizația Prea Înaltă de a trece la altă supușenie“ Nu se putea altfel de oarece supușii ruși jurau credință Țarului și numai el îi putea deslega de acest jurământ de credință. „Regulamentul Ministerului de interne cu privire la constatarea drepturilor de a debândi naț. română“ 1923, pag. 81.

3) *Weiss*, op. cit. pag. 29.

1) *Lehr*, „La nationalité dans les principaux Etats du globe“, pag. 102.

2) *Idem*, pag. 194. A se vedea detalii asupra legii sveciene: *Weiss*, op. cit. pag. 29.

tul de drept internațional a formulat două reguli: 1) Nimeni nu poate obține naturalizarea în țară străină, dacă nu probează că țara sa de origină îl consideră liber de legătura sa, sau cel puțin dacă n'a făcut cunoscut voința sa guvernului țării sale de origină și n'a satisfăcut legai mitare în timpul serviciului activ, conform legilor acestei țării; și 2) Nimeni nu poate să piardă sau să renunțe la naționalitatea sa decât justificând că este în condițiunile cerute de a fi admis în alt Stat. Denaturalizarea nu poate nici odată să fie impusă cu titlu de pedeapsă 1).

Desigur că adoptarea acestor măsuri de toate Statele ar impuțina numărul mare de conflicte ce există actualmente, ar reduce cazurile celor rămași „heimathloși“, și, în fine, ar ușura și formalitățile semnalate pentru ajungerea la naturalizare, fiind găsit ca suficient simplul avis pe care solicitantul la naturalizare l-ar face guvernului țării de origină, după ce a satisfăcut legii de recrutare a armatei.

5) Cestiunea ce ne preocupă a făcut obiectul unor desbateri îndelungate în Senatul francez cu ocaziunea votării legii franceze asupra naționalității din 26 Iunie 1889, cu care ocaziune d-l Bathie a căutat să introducă un text care să permită înlăturarea de la naturalizare a supușilor străini, a căror demitere este subordonată autorizării guvernului statului de care depind. Comisiunea senatorială a introdus la articolul 8 aliniatul: „Naturalizarea nu poate fi acordată reclamantului, care, devenind francez, conservă naționalitatea sa de origină după legile țării sale“. Totuși, acest aliniat a fost înlăturat sub cuvânt că este pericol internațional de a limita prin un text de lege libertatea de apreciere a Șefului Statului, și față cu asigurarea că guvernul va căuta să nu acorde beneficiul naționalității franceze decât acelor străini cari s'au liberat de legătura patriei de origină. 2)

În aplicațiunea literală a aliniatului 6 din articolul 7 al noiei legi române ajungem, după cum am arătat, de a închide porțile cetățeniei române supușilor greci, sârbi sau svițereni, cari, câte odată ar fi găsiți utili țării în condițiunile articolului 8 din lege, dar ar găsi obstacole în formele oneroase sau prohibițiunea legilor lor proprii. Dacă nu ne satisface declarațiunea lor autentică prescrisă de aliniatul 2 și avisul concomitent făcut Statului de origină nu rămâne de cât numai ca prin tratate încheiate cu zisele State să se poată face înțelegere spre a se preciza condițiile reciproce de naturalizare.

Naturalizarea supușilor ruși presintă o pedică și

mai simțitoare. Vechile dispozițiuni ruse cer, după cum am arătat, supusului rus spre a ieși din supușenie, fără a se expune la pierderea averii sau cel puțin la pierderea drepturilor sale personale autorizarea Țarului de a trece la altă supușenie. Dispozițiunile sovietice, actualmente în vigoare, din 20 Decembrie 1921, decretate de Comitetul central panrus nu prevăd un text special privitor la naturalizare, și în tot cazul este de discutat dacă Comisia de naturalizare și Consiliul de miniștri pot aplica dispozițiunile legale a unei țări cu o formă de guvern nerecunoscută până acum. Și astfel, se naște întrebarea: Care dispozițiune legală rusă să o aplice Comisiunea pentru un solicitant rus în executarea prescrisă de aliniatul 6 al art. 7?

În înlăturarea cumulului de naționalitate, principiu urmat de cele mai multe din legislațiunile moderne și de noul nostru legiuitor, s'a ajuns astfel la nedreptăți, căci prin rigorile legislative existente sunt înlăturați de la naturalizare mulți supuși străini mai ales ruși, cari au ocupat demnități însemnate în marele Stat de la Răsărit și cari doresc și dovedesc că ar deveni utili Națiunii române. Și dacă Statul nostru are tot interesul de a închide porțile cetățeniei celor indesezirabili, poate găsi că unii merită ocrotire.

Dimitrie G. Maxim

Președinte la Curtea de Apel

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE

Secția I

Audiența de la 21 Martie 1924

Președenția d-lui Gh. V. Buzdugan, Prim-Președinte

Paulina N. Chirișescu ș. a. cu P. Alexandrescu

TIMBRU SI INREGISTRARE. — TAXE SPECIALE PENTRU RECOURS ÎN CASAȚIE. — AMENDA. — ANULAREA RECURSULUI. — ART. 24 ȘI 27 LEGEA TIMBRULUI.

Potrivit paragr. 1, alin. 1 și 2 al art. 24 din legea timbrului, dacă partea nu a depus odată cu introducerea recursului sau în cursul termenului de recurs, recipisa Administrațiunii financiare prin care să se constate achitarea taxei speciale, ea nu poate fi primită în ziua fixată pentru judecarea recursului a depune coli timbrate și nici amânarea nu i se poate acorda pentru a depune la casierie taxa datorită împreună cu amenda, deoarece potrivit art. 27 din lege, această îndatorire trebuie satisfăcută până în prima zi de judecată a recursului.

1) Dupuis, „L'Institut de droit international“, Revue générale de droit international public, 1896, pag. 671.

2) Weiss, op. cit. pag. 29.

No. 479.— Anulat ca nesuficient timbrat, recursul făcut de Paulina N. Chirițescu ș. a. contra sentinței No. 662 din 1923 a Trib. R. Sărat, în proces cu P. Alexandrescu.

Curtea deliberând,

Asupra incidentului de nesuficientă timbrare a recursului ridicat de firma intimată;

Considerând că, potrivit art. 24 din legea timbrului, sunt supuse la plata taxei de timbru fix de 50 lei coala, toate cererile de recurs în Casație, la care se adaugă și o taxă specială de 300 lei;

Că, după art. 26 din lege, chiar și recursurile în contra sentințelor Tribunalului, cari au statuat în apel asupra cărților date de judecătorii de ocol, sunt supuse la taxa specială tot de 300 lei, în cazurile în care — cum este în speță — valoarea litigiului este mai mare de 1500 lei;

În ce privește cererea recurentei, de a i se admite să depună azi, în coale timbrate, valoarea diferenței de timbru și amenda ce datorează, pentru nesuficientă timbrare a recursului:

Considerând că, potrivit art. 50, alin. penultim din legea timbrului, în afară de cazurile prevăzute expres de lege, printre care și cele din art. 24, paragr. 1, care se ocupă de timbrarea recursurilor, — când președintele poate anula coli timbrate în valoare echivalentă cu taxele speciale, — autoritățile judecătorești și cele administrative nu pot anula asemenea coli pentru complectarea timbrului actelor făcute pe hârtie liberă, sau pe timbru insuficient;

Că, din paragr. 1, alin. 1 și 2 al art. 24, rezultă că recipisa administratorului financiar prin care se constată achitarea taxei speciale, nu poate fi înlocuită cu coli timbrate, decât numai în cazurile anume prevăzute de acest text, adică la data introducerii recursului, sau în cursul termenului de recurs;

Că, de aceea, recurenta pretinzând a i se admite să depună coli timbrate astăzi la ziua fixată pentru judecarea recursului, cererea sa, potrivit textului mai sus citat, este inadmisibilă;

Că, tot atât de inadmisibilă este și cererea recurentului de a i se admite amânarea, pentru a depune la casierie suma ce datorează ca taxă și amendă, deoarece din cuprinsul art. 27 din lege rezultă neîndoios, că această îndatorire trebuie satisfăcută până la prima zi de judecată, în cazul de față, astăzi;

Că, astfel fiind, recursul urmează a fi anulat ca nesuficient timbrat.

Secția II

Audiența de la 11 Iunie 1924

Președinția D-lui. Oscar N. Nicolescu, Președinție

Colonel T. Dragu cu C. Podoleanu și V. Făcă.

PARTE CIVILĂ.— HOTĂRÂRE ACHITĂTOARE.— RECURS ÎN CASAȚIE.—ART. 396, 411 ȘI 412 PR. PENALĂ.

Potrivit art. 396 și 412 proc. penală, partea civilă în materie corecțională are drept a face recurs în contra dispozițiilor relative la interesele sale civile, chiar când deciziunea atacată cu recurs achită pe prevenit, art. 411 proc. penală ridicându-i acest drept numai în materie criminală.

No. 1613.— Admis în principiu recursul făcut de Colonel T. Dragu contra sentinței Trib. No. prin care inculpații C. Podoleanu și C. Făcă au fost achitați de delictul de delapidare ce li se impută.

S'a ascuțat d-l avocat T. Dragu pentru recurent.

Curtea deliberând,

Asupra admisibilității recursului de față:

Având în vedere că, prin sentința atacată cu recurs de către recurenții Colonel Gh. Dragu, D. Lupescu și Alex. Th. Rotaru, ca parte civilă, inculpații C. Podoleanu și Vasile Făcă au fost achitați de faptul de d-lapidare imputat, precum și de plata oricăror despăgubiri civile față de recurenți;

Considerând că art. 396 cod proc. penală dispune că partea civilă are dreptul de a face recurs în termen de trei zile libere, din ziua în care s'a pronunțat hotărârea, numai în contra dispozițiilor relative la interesele sale civile;

Că, pe de altă parte, art. 412 proc. penală dispune că, în materie corecțională și polițienească, căile de anulare arătate la art. 405 sunt deschise părții civile, în ceea ce privește pe fiecare, în contra deciziunilor date în ultima instanță, fără a distinge pe cele de condamnare de cele de achitare;

Că, dacă art. 411 proc. penală prescrie că partea civilă nu va putea în nici un caz, să ceară anularea unei deciziuni de achitare sau absolvire, această dispozițiune este aplicabilă numai în materie criminală, iar nu și în materie corecțională, unde art. 412 proc. penală acordă părții civile dreptul de a face recurs în Casație, chiar când deciziunea atacată cu recurs achită pe prevenit;

Considerând, în speță, că deși recurenții atacă cu recurs sentința Tribunalului, prin care inculpații au fost achitați de orice penalitate, totuși întrucât recursul lor poartă numai asupra intereselor civile, el urmează a fi declarat admisibil în principiu și a se da părților cuvântul în fond.

Pentru aceste motive, admite, în principiu, recursul.

Secția III

Audiența de la 2 Iulie 1924

Președinția d-lui Dem. G. Tazlăuanu, Președinte

Uniunea Obștilor și Cooperativelor agricole cu Hans Herzoc

PERIMARE.— MORATORIU.— DACĂ ÎMPEDIĂ CURSUL TERMENULUI DE PERIMARE.—ART. 839 C. COM. ȘI 257 PR. CIVILĂ.

Dacă potrivit art. 839 cod. com. nici o urmărire nu se mai poate întreprinde sau continua și nici o acțiune nu se poate intenta sau continua în contra debitorului pe timpul cât durează moratoriul, de aci nu rezultă că se suspendă și curgerea termenului de perimare când debitorul a lăsat în părăsire o cale de atac angajată înaintea instanțelor judecătorești, de oarece debitorul are tocmai datoria de a-și conserva averea care e gajul tuturor creditorilor săi.

No 1396.— Casată în urma recursului făcut de Uniunea Obștel și Cooperativelor agricole, sentința Trib. Ilfov, secția I com. No. 74 din 1923 în proces cu Hans Herzoc.

Curtea deliberând,

Având în vedere că prin sentința adusă în recurs, Tribunalul a respins cererea de perimare îndreptată de recurentă contra opozițiunii făcute de intimatul Hans Hertzog, — pe motiv că numitul găsindu-se în stare de moratoriu beneficia de dispozițiunea dilatorie a art. 839 c. com., care suspendă orice acțiune sau urmărire contra comerciantului falit, găsit în această situațiune:

Considerând că dacă este adevărat că prin dispozițiunile acestui articol legiuitorul proteje averea falitului scoțând-o pe timpul moratorului de sub orice acțiune sau urmărire din partea terților, această dispozițiune însă nu este prescrisă de cât în scopul unei cât mai juste și echitabile satisfaceri a intereselor tuturor creditorilor, iar nu în interesul personal al falitului și, ca atare, nu poate îndreptăți și nici împedica pe acesta de a lăsa în părăsire o cale de atac prin care el ar fi angajat o instanță tocmai în scopul de a conserva averea, care e gajul creditorilor.

Că, pe de altă parte, art. 257 pr. civ. este categoric și nu apără de efectul peremțiunii nici chiar pe minori și interziși, cu cât mai puțin pe comercianții faliti, în orice situațiune s'ar găsi, legea neprevăzând vre-o dispozițiune formală în acest sens, iar cererea de perimare neconstituind o acțiune sau act de urmărire în sensul art 639 c. com., ci un act de procedură țintind la constatarea efectului extintiv de instanță al împlinirii termenului prescris de lege, efect fondat pe ideea de neglijență sau de lăsare a instanței și care operează contra oricărei persoane:

Că, prin urmare, în speță Tribunalul respingând

cererea de perimare a opozițiunii intimatului, pe motivele din sentința sa, mai sus arătate, a interpretat și aplicat greșit art. 839 c. com. și a violat art. 257 pr. civilă;

Că dar motivele de casare fiind întemeiate, recursul urmează a se admite;

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Secțiunea III

Audiența de la 29 Octombrie 1924

Președinția d-lui D. G. Maxim, președinte

Societatea în comandită pe acțiuni E. Waillant & Cie. cu Ilie Brădeanu.

MARCA DE FABRICĂ.— PROPRIETATE.— DENUMIRE INTRATĂ ÎN DOMENIUL PUBLIC.—UTILIZAREA EI.—ART. 1 ȘI 6 DIN LEGEA MĂRCILOR DE FABRICĂ.

Dispozițiunile legii mărcilor de fabrică potrivit căroră denumirea ce se dă unui produs ca marcă de fabrică sau comercială, aparține exclusiv aceluia care a adoptat-o, din momentul depunerii la grefa Tribunalului, fiind interzis ori căruia altul de a o întrebuița pentru un produs similar, nu-și mai au aplicarea și atunci când denumirea adoptată ca marcă de fabrică, constituie numele obicinuit și necesar prin care se arată chiar produsul în sine și când denumirea intrând în domeniul public poate să fie utilizată de oricine.

No. 131 — Respins apelul făcut de Soc. în comandită pe acțiuni E. Waillant contra sentinței Trib. Ilfov, secția I com., No. 787/922 în proces cu Ilie Brădeanu.

Au pledat pentru apelanta societate d-l Anibal Teodorescu, iar pentru intimat d-l avocat I. D. ăgușanu.

Curtea, în majoritate,

Asupra apelului făcut în termen de Societatea în comandită pe acțiuni E. Waillant & C-ie contra sentinței comerciale cu No. 787 din 18 Noembrie 1922, a Trib. Ilfov, Secția I Comercială:

Având în vedere actele aflate în dosar, cum și susținerile părților în instanță;

Având în vedere că, din certificatul depus la dosar, eliberat de Grefa Tribunalului Ilfov, Secția II-a Comercială, rezultă că la 18 Decembrie 1919, firma reclamantă Waillant & Co. a depus la grefa menționatului Tribunal, ca marcă de fabrică a unui produs al său farmaceutic, cu denumirea de „Goudron-Guyot“;

Că, este dovedit și de altfel necontestat de pârâtul Ilie Brădeanu, că acesta s'a folosit în desfacerea unui produs similar de cuvintele «după formula

Goudron-Guyot» înscrise după eticheta ce însoțește preparatul pârâtului;

Chestiunea care se ridică, este a se ști dacă întrebuințarea menționatei cuvinte de către pârâtul Brădeanu, constituie o uzurpare de marcă, un fapt ilicit din partea sa, de natură a cauza un prejudiciu firmei reclamante, așa cum susține prin acțiune;

Având în vedere că este recunoscut de ambele părți litigante că produsul dedus discuțiunii este cunoscut și trecut în lucrările științifice, cum și în codexul farmaceutic, sub denumirea de «Goudron-Guyot», care nu este decât o asociație a numelui inventatorului, primul preparator Dr. Guyot, cu numele generic al produsului farmaceutic ce reprezintă;

Având în vedere că denumirea dată unui produs oarecare își găsește explicația, fie în simpla necesitate de a se putea identifica acel produs independent de orice considerațiune lucrativă, fie în vederea tocmai a unui asemenea scop isvorit dintr'un drept de proprietate;

Asupra produsului Dr. Guyot neinvocându-se existența nici unui drept de proprietate, denumirea de «Goudron-Guyot» dată acestui produs este de atribuit numai simplei necesități de a putea fi identificat. Privită astfel, denumirea «Goudron-Guyot» trebuie considerată ca intrată în domeniul public;

Considerând că, dacă în baza legii din 15 Aprilie 1879, denumirea ce se dă unui produs ca marcă de fabrică sau comercială, aparține exclusiv aceluia care a adoptat-o din momentul depunerii la Grefa Tribunalului, fiind interzis oricărui altul de a o întrebuința pentru un produs similar, — această dispozițiune însă nu și găsește aplicație atunci când denumirea adoptată ca marcă, constituie numele obișnuit și necesar, prin care se arată chiar produsul în sine, atunci când, cum este cazul în speță, denumirea a intrat în domeniul public, caracter ce exclude noțiunea de exclusivă întrebuințare;

Că, în asemenea caz, protecțiunea invocată de lege asupra mărcilor de fabrică și comerț, privește numai semnele de exteriorizare a denumirii, iar nu însăși denumirea, care fiind de domeniul public, poate fi utilizată de oricine;

Având în vedere că, prin acțiunea intentată, firma reclamantă nu se referă la forma exterioră sub care este redată denumirea «Goudron-Guyot» ca marcă de fabrică adoptată de numita, ci, pretinzând un drept exclusiv de proprietate asupra acestei denumiri, cere ca pârâtul să fie obligat a nu mai întrebuința, în viitor, pe produsele sale, cuvântul «Guyot», singur sau în unire cu cuvântul «Goudron»;

Fiind stabilit, în fapt, că denumirea de «Goudron-Guyot» este intrată în domeniul public, ca una ce constituie numele obișnuit și necesar prin care se

determină produsul în sine, — prin aceasta se înlătură însăși existența dreptului de proprietate, de exclusivă întrebuințare, invocat de reclamantă, asupra acestei denumiri;

Nedovedindu-se dar temeiul pretențiunii reclamantei, astfel cum este formulată prin acțiune, cererea sa urmează a fi respinsă, așa cum s'a hotărât prin sentința apelată;

Obiecțiunea apelantei că, în cursul procesului, pârâtul și-a schimbat etichetele ce însoțesc produsul său, neconstituind din partea pârâtului o recunoaștere a pretențiunii formulate contra sa, Curtea înlătură această obiecțiune ca neconcludentă.

De asemenea neconcludente în cauză apar și hotărârile pronunțate de instanțele judecătorești franceze și prezentate de apelantă în scopul de a dovedi recunoașterea în Franța a dreptului său exclusiv de proprietate asupra denumirii «Goudron-Guyot». Textul art. 3 al convențiunii diplomatice cu Franța din 31 Martie 1889, invocat, dispune numai a se judeca în România caracterul unei mărci franceze după legea franceză și aceasta cu titlul de reciprocitate, fără însă a atribui hotărârilor judecătorești o forță probantă, în sensul urmărit de apelantă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Dimitrie C. Bagdad, respinge apelul.

Semnați: *D. G. Maxim, I. Coandă, Dim. C. Bagdad*

Opiniune,

Subsemnații suntem de părere a se admite apelul și acțiunea în parte și anume: a se obliga pârâtul să nu mai întrebuințeze pe viitor, în nici un mod, pe produsele sale, cuvântul «Guyot», singur sau în unire cu cuvântul «Goudron».

Se constată, în fapt, că societatea E. Waillant & Co. este proprietara denumirii «Goudron-Guyot» (ca, pârâtul a pus pe sticle conținând preparate ale sale spre vânzare, mențiunea: «după formula Goudron-Guyot».

După legea mărcilor de fabrică (art. 1 combinat cu art. 6), nimeni nu are dreptul să întrebuințeze o denumire adoptată de un alt comerciant sau fabricant, pentru a-și însemna produsele sale;

Că, această dispozițiune a legii se aplică, pentru identitate de rațiune, nu numai în cazul când s'a întrebuințat pur și simplu denumirea adoptată de altul, dar și atunci când din modul cum s'a servit de această denumire, de exemplu: «după formula» Goudron-Guyot, se poate produce o concurență neloală în defavoarea proprietarului denumirii, ceea ce este cazul în speță.

Pentru aceste motive, arătate în rezumat, credem că este fondat primul capăt de cerere, iar în ce privește al doilea capăt de cerere (daunele) îl găsim nefondat.

Semnați: *Sp. Popescu, Ion M. Bottez.*